

РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ СПІВРОБІТНИЦТВА ЧЕРЕЗ ВИКЛАДАННЯ І ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

«Історія може сприяти більш глибокому розумінню, терпимості та довірі між людьми та народами Європи, або вона може стати причиною роз'єднання, насильства і нетерпимості. Отже, викладання історії може бути інструментом для підтримки миру і примирення в конфліктних і постконфліктних територіях, а також розвитку терпимості та розуміння в роботі з такими явищами як міграція, імміграція та зміна демографічної ситуації». Рекомендація 1880 (2009 року) Парламентської асамблеї Ради Європи щодо викладання історії в конфліктних і постконфліктних територіях.

ЕЛЕКТРОННІ ВИДАННЯ

■ **«Розвиток культури співробітництва через викладання і вивчення історії»** – це інтерактивна електронна книга з посиланнями на зовнішні джерела. Вона призначена для використання в сфері навчання вчителів. Вона підходить для будь-якого способу підготовки вчителів: початкового, паралельного, а також для навчання без відриву від роботи і для курсів з підвищення кваліфікації. Видання призначене для самостійного вивчення, але може в рівній мірі використовуватись групами студентів педагогічних навчальних закладів, які навчаються разом. Передбачається, що куратори і наставники братимуть участь у моніторингу прогресу студентів і у розумінні питань, представлених у матеріалах, а також розширенні їх роботи.

ДІЯЛЬНІСТЬ РАДИ ЄВРОПИ НА КІПРІ: ПРОЕКТ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ НА 2012-2016 РОКИ

■ **«Розвиток культури співробітництва через викладання і вивчення історії»** – це результат двостороннього навчального проекту з історії на Кіпрі Ради Європи (РЕ). Основним партнером Ради Європи в рамках цього проекту була Асоціація історичного діалогу і досліджень (АІДД) – унікальна неурядова організація, яка об'єднує вчителів історії з усіх зарубіжних громад.

— Довгострокова програма виглядала таким чином:

- ▶ **Етап 1:** 2004-2010 рр.: Створення основи для співпраці та примирення на базі семінарів з підготовки викладачів. Результатом цього етапу став випуск наступного набору навчально-методичних матеріалів на основі потреб кіпрських вчителів:
 - Багаторакурсність у викладанні та вивченні історії, Нікосія, 2004 рік;
 - Використання джерел у викладанні та вивченні історії (томи 1 і 2), Нікосія 2005 рік;
 - Погляд на наше минуле, Страсбург, 2011.
- ▶ **Етап 2:** 2011-2012 рр.: Поширення навчально-методичних матеріалів, а також ідей та понять, що стоять за ними. Результатом стало активне співробітництво та участь педагогів і учнів з усіх громад Кіпру.
- ▶ **Етап 3:** 2012-2016: 2012-2016 рр.: Продовження програми навчання за участю міжнародного співробітництва та обмінів між кіпрськими та європейськими педагогами. Результатом стала розробка педагогічних навчальних посібників, опублікованих під назвою «Розвиток культури співробітництва через викладання і вивчення історії».

ПЕРЕДУМОВИ ТА ЦІЛІ ПРОЕКТУ

— Електронна книга «*Розвиток культури співробітництва через викладання і вивчення історії*» стала результатом серії семінарів, які проводились на Кіпрі під егідою Ради Європи та за активної участі Асоціації історичного діалогу і досліджень. Ключові сфери професійного розвитку вчителів представлені у вигляді семи навчальних блоків. Кожен навчальний блок включає в себе теоретичну частину («Дослідження ідей») і практичну частину («Застосування ідей»). Друга частина включає в себе плани уроків і пропозиції для навчання. Цей інструмент пов'язаний з вимогами поточної реформи системи освіти на Кіпрі та включає в себе більш широку перспективу і цілий ряд підходів, які могли б бути корисними для викладачів історії з інших держав-членів Ради Європи.

Цілями проекту є:

- ▶ підвищення обізнаності про викладання та вивчення історії в контексті культурного розмаїття і глобалізації, заснованого на багаторакурсності, з метою подолання стереотипів і упереджень і зміцнення процесів примирення, що відображено в [Рекомендації 6 \(2011 року\) Про міжкультурний діалог та образи інших персоналій у викладанні історії](#), ухваленої Комітетом міністрів РЄ у 2011 році;
- ▶ допомогти кіпрським молодим людям розвивати через викладання та вивчення історії навички і принципи, які дозволяють створити атмосферу співробітництва. Ці навички і принципи включають в себе відкритість, співпереживання, емоційне сприйняття, взаємну повагу, активне слухання і самовираження.

ЗМІСТ ЕЛЕКТРОННОЇ КНИГИ

Існує короткий концептуальний документ, у якому висвітлені поняття культури та співробітництва. Вони розглянуті у семи окремих навчальних блоках, кожен з яких присвячений ключовим аспектам розвитку культури співробітництва. Навчальні блоки:

- ▶ 1 Чи диференціація означає відмінність?
- ▶ 2 Розвиток емпатії як історичної навички
- ▶ 3 Гендерність та інклюзивність
- ▶ 4 Боротьба зі стереотипами
- ▶ 5 Громади, які живуть разом
- ▶ 6 Використання літератури, мистецтва і кіно, щоб допомогти налагодити історичне розуміння
- ▶ 7 Викладання історії в епоху цифрових технологій

Оскільки публікація в першу чергу призначена для самостійного вивчення, існує цілий ряд пунктів, у яких читача просять відкласти читання і обміркувати деякі питання. У Першій Частині кожного навчального блоку вони показані в текстовій рамці «Питання для розгляду». У кожній Другій Частині вони називаються «Робота зі студентами».

■ Текст складається з різних частин, зокрема: розповідь; цитування; витяги з інтерв'ю; таблиці; діаграми; фотографії та інші візуальні ефекти; питання; плани уроків і робочі листи.

■ Робочі листи та інші матеріали, пов'язані з уроками, доступні на окремих сторінках електронної книги, щоб вчителі могли друкувати та використовувати їх у класах.

КУЛЬТУРА СПІВРОБІТНИЦТВА І СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ КУЛЬТУРАМИ

■ Викладання історії може відігравати важливу роль у процесах примирення, зміцнення довіри та навчання або перенавчання тому, як жити разом. Одним із способів досягнення цього є допомога молодим людям у визначенні того, що різні громади могли разом створювати або успадковувати. Викладання історії, яке спрямовано на сприяння розвитку співпраці та єдності, повинно демонструвати повний механізм намагань зрозуміти минуле, уникати зображення «іншого» в якості фактичного або потенційного противника і усувати упередження та стереотипи. Ключові розуміння стосуються культурних відмінностей і різноманіття, а також шляхів об'єднання, поглинання і розділення культур з плином часу. Здатність вступати в діалог між культурами є важливим елементом у розгляді подій та проблем з точки зору багаторакурсності. Такими є деякі з принципів, що лежать в основі цієї електронної книги.

■ У Декларації ЮНЕСКО Про принципи міжнародного культурного співробітництва (1966 року) зазначено, що «Культурне співробітництво є правом і обов'язком усіх народів і всіх країн, які повинні ділитись одна з одною своїми знаннями і досвідом».

■ Третій саміт керівників держав і урядів Ради Європи (2005 року) визначив міжкультурний діалог (включаючи його релігійну частину) як засіб для заохочення інформованості, розуміння, примирення і терпимості, а також запобігання конфліктам та забезпечення інтеграції та згуртованості суспільства. Це було оформлено у вигляді Декларації Фару Про стратегію Ради Європи щодо розвитку міжкультурного діалогу.

■ Ідеї та підходи, розроблені в електронній книзі, безпосередньо пов'язані з Діючим міжурядовим проектом Ради Європи «Освіта в області різноманітності та демократії: викладання історії в сучасній Європі».

Інтерактивна електронна
книга доступна за адресою:

<http://www.coe.int/culture-of-cooperation>

www.coe.int

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини континенту. Вона включає в себе 47 держав-членів, 28 з яких є членами Європейського союзу. Усі держави-члени Ради Європи підписалися під Європейською конвенцією з прав людини – договір, спрямований на захист прав людини, демократії та верховенства закону. Європейський суд з прав людини контролює здійснення Конвенції у державах-членах.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE